

В С Е У К Р А І Н С Ь К А   С П І Л К А

РАДА ЛГБТ-ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

Тел.: +380 (44) 542-77-38, +380 (50) 315-54-57 • E-mail: lgbt-rada@mail.ru
Місцезнаходження та поштова адреса: 02218, м. Київ, вул. Валентина Серова, буд. 30-Б, кв. 34

м. Київ, 29 серпня 2011 р.
№ 01-08/11-Р

**Про дотримання в Україні прав людини
щодо ЛГБТ¹ у контексті Угоди
про асоціацію між Україною та ЄС**

Депутату Європейського Парламенту,
заступнику голови комітету ІНТА

п. Павлу ЗАЛЕВСЬКОМУ

Адреса: вул. Пенкна 1б/19,
00-539 Варшава, Польща

Факс: +48 22 435 83 57

ШАНОВНИЙ ПАНЕ ПАВЛЕ!

Вітаючи Ваші зусилля щодо наближення нашої країни до Європейського Союзу, ми вважаємо своєчасною Вашу ініціативу звернутися до українських НДО² з питаннями про нашу позицію щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Рада ЛГБТ-організацій України — це національна спілка, до складу якої входять 19 ЛГБТ-організацій, що діють у нашій країні. Зміст діяльності Ради полягає, зокрема, у всебічній адвокації прав, інтересів і потреб ЛГБТ на міжнародному рівні.

Дозвольте висловити нашу точку зору щодо питань, поставлених у Вашому листі.

На наше переконання, **внутрішня ситуація в Україні має впливати на переговорний процес щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС**. Насамперед, це стосується ситуації, яка складається з дотриманням прав людини. Непокоєння цими питаннями висловлювали чимало як українських, так і міжнародних правозахисних організацій та мас-медіа. Наприклад, міжнародна правозахисна організація Freedom House за підсумками 2010 року знизилася рейтинг України з «вільної» до «частково вільної» за показниками політичних прав і громадянських свобод. 2011 року, на нашу думку, ситуація лише загострилася.

Не винятком є й становище із дотриманням прав людини в Україні щодо ЛГБТ. За даними нашого моніторингу, останніми роками вона не тільки не поліпшилася, але навпаки — погіршала за багатьма індикаторами. Детально про це можна дізнатися зі звітів про стан ЛГБТ в Україні, які готують такі організації, як Регіональний інформаційний і правозахисний Центр для геїв та лесбійок «Наш світ»³, Громадська організація «Інсайт»⁴, Всеукраїнська громадська організація «Гей-Форум України».

Українська державна влада ніколи не ставилася з належною увагою до порушень прав ЛГБТ та злочинів на ґрунті ненависті проти представників такої соціальної групи як ЛГБТ. Так наприклад, за неповний рік бойовиками націонал-радикальних угруповань було скоєно два напади, спрямованих проти заходів ЛГБТ-організацій (Київ, листопад 2010 року; Донецьк, лютий 2011 року). За жодним із цих нападів органами Міністерства внутрішніх справ України не було проведено належного розслідування. Окрім того, наші організації щорічно фіксують кількадесят випадків протиправних дій щодо ЛГБТ, скоєваних на ґрунті ненависті.

---

¹ ЛГБТ — лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери.

² НДО — недержавні організації.

³ Див. <http://gay.org.ua/annualreports>.

⁴ Див. http://insight-ukraine.org.ua/media/TRP_report.pdf.

Документ «Порядок денний асоціації Україна—ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію» містить пункт, який безпосередньо стосується питання прав ЛГБТ в Україні, а саме:

«(с.) Забезпечення дотримання прав осіб, які належать до меншин:

– обмін найкращими практиками стосовно заходів захисту меншин від дискримінації та утисків відповідно до європейських і міжнародних стандартів, з метою створення сучасних правових рамок. Розвиток тісного співробітництва між органами влади та представниками груп меншин;

*– співпрацювати щодо заходів з боротьби із збільшенням злочинів, пов'язаних із проявами нетерпимості та ненависті (расизм, ксенофобія, антисемітизм або **гомофобія**)».*

Виходячи з наведених керівних засад Порядку денного асоціації Україна—ЄС, вважаємо за доцільне під час переговорів щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС звернути увагу української делегації на необхідність дотримання як прав людини взагалі, так і прав ЛГБТ зокрема.

Що стосується ЛГБТ, просимо наголосити на таких обставинах:

1. 20 червня 2011 року за гомофобною ініціативою представників української законодавчої влади у Верховній Раді України зареєстровано законопроект № 8711 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо захисту прав дітей на безпечний інформаційний простір)»⁵. Проект цього закону, в разі його прийняття, запровадить кримінальну відповідальність за «пропаганду та культ гомосексуалізму» в засобах масової інформації, кінематографічній продукції, виданнях літератури та мистецтва. **Ідеться, фактично, про заборону будь-якого публічного інформування з питань ЛГБТ і гомосексуальності**, а також про унеможливлення доступу громадян до публічної інформації відповідно до їхніх зацікавлень. На думку українських правозахисників і ЛГБТ-активістів, ця законодавча ініціатива є такою, що суперечить гарантованим Конституцією України праву на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23), праву на недискримінацію (стаття 24), праву на свободу слова (стаття 34), праву на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації (стаття 34)⁶. **Вважаємо за необхідне наголосити на неприпустимості прийняття цієї гомофобної ініціативи, яка унеможливить належне просування України шляхом євроінтеграції.**

2. 19 серпня 2011 року Міністерство юстиції України винесло на громадське обговорення проект Указу Президента України «Про Стратегію боротьби з дискримінацією в Україні»⁷, який розроблено на виконання пункту 42 Національного плану з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, затвердженого Указом Президента України від 22 квітня 2011 року № 494. Попри те, що Європейський Союз неодноразово вказував на необхідність протидії в Україні дискримінації на ґрунті сексуальної орієнтації, у базовому антидискримінаційному переліку, що міститься у розділі «Загальні засади...» проекту цієї Стратегії, сексуальна орієнтація відсутня. На жаль, **при уникненні прямих згадок про такі антидискримінаційні підстави, як сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність, ситуацію в царині прав людини щодо ЛГБТ неможливо покращити.** Отже, ми наголошуємо на необхідності системного внесення Україною прямих згадок про сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність до **всіх** нормативно-правових актів, які стосуються забезпечення в Україні прав і свобод людини.

⁵ Інформація про законопроект, його текст та супутні документи доступні на офіційному сервері Верховної Ради України: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=40734.

⁶ Думку правозахисників див. у матеріалі «Гомофобія у стінах парламенту» на сайті Deutsche Welle: <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,15236471,00.html>.

⁷ Усі матеріали див. на сайті Міністерства юстиції України: <http://www.minjust.gov.ua/0/36397>.

3. Одним із керівних документів, яким у Європі впроваджуються засади громадянської рівності для ЛГБТ, є Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи 31 березня 2010 року CM/Rec(2010)5 «Про заходи щодо боротьби з дискримінацією на підставі сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності»⁸. Ми просимо звернути увагу української сторони на необхідність практичної та невідкладної реалізації пунктів цього документа.

Довідково повідомляємо:

а) спільнота лесбійок, геїв, бісексуалів і трансгендерів (ЛГБТ), яка є невід'ємною частиною українського суспільства, складає, за експертними оцінками, від 800 тис. до 1 млн. 200 тис. мешканців країни⁹;

б) кількість одностатевих партнерств, які де-факто існують в Україні, оцінюється фахівцями в межах від 100 тис. до 200 тис. пар¹⁰;

в) згідно з вітчизняними дослідженнями, 77 % українських гомо- та бісексуалів бажали б оформити офіційно стосунки зі своїм партнером тієї ж статі¹¹.

Резюмуючи, пропонуємо взяти «на озброєння», шановний пане Павле, слова зі звернення Президента України Віктора Януковича до учасників спеціального засідання Верховної Ради України з нагоди 60-ї річниці з дня підписання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, що відбулося 22 жовтня 2010 р.: «Я вважаю, що і Верховна Рада, і Кабінет Міністрів мають як можна швидше завершити процес уніфікації національного законодавства із європейськими правозахисними стандартами. [...] Ми мусимо переконати весь світ реальними справами у серйозності і незворотності наших намірів»¹².

Сподіваємося, що підписання Угоди про асоціацію стане дієвим механізмом для чинення належного й справедливого впливу на українську владу з метою суворого дотримання нею прав людини. Вважаємо, що відкладення підписання цієї Угоди може мати серйозні негативні наслідки для дальшої європейської інтеграції України і для стану з правами людини всередині нашої країни.

З повагою,

Андрій МАЙМУЛАХІН,

співголова Ради,

голова Комітету з питань правозахисту та прав людини

⁸ Офіційний текст англійською мовою опубліковано на сайті Ради Європи:

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1606669&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383>.

⁹ Протокол Постійної референтної групи з питань ЛГБТ-спільноти та ЧСЧ-сервісних проектів в Україні від 18 лютого 2010 р. № 14, п. 17. — Архів ПРГ-Україна.

¹⁰ Маймулахин А. Ю., Касянчук М. Г., Лещинский Е. Б. Однополое партнёрство в Украине: Отчёт о проведенном исследовании / Региональный информационный и правозащитный центр для геев и лесбиянок «Наш мир», Общественная организация «Донбасс-СоцПроект». — Донецк/Киев, «Атопол», 2009. — С. 22. — Режим скачування: http://gay.org.ua/publications/same_sex_partnership.pdf.

¹¹ Ibidem, с. 51.

¹² Звернення Президента України Віктора Януковича з нагоди 60-ї річниці підписання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод // Офіційне інтернет-представництво Президента України Віктора Януковича. — 22.10.2010, 14:35. — Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/18569.html>.